

EINAR STUELAND og GEIR HOVLAND

M.N.A.

ADVOKATFULLMEKTIG BJARNE BERG

OSLO 1, 4.3.1981.

Rosenkrantzgt. 18
Tlf.: (02) 11 50 04
Bankgiro: 1600.20.5025.4Rød Valgallianse
Boks 211 - Sentrum

Oslo 1

NOTAT OM ØKONOMISK STØTTE TIL PARTIER MM

Økonomisk støtte gis i hovedsak på tre forskjellige måter, nemlig som direkte partistøtte, som støtte til reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med nominasjonsmøter og som direkte utbetalinger til representanter/utvalgsmedlemmer. Disse forskjellige støttene blir behandlet hver for seg nedenfor.

PARTISTØTTE

Denne bevilges av Stortinget for hvert år, men utbetales på tre forskjellige nivåer, sentralt, fylkesvis og kommunevis. Utgiftene dekkes til sist fullt ut av staten. Normalt stilles det krav om at søknad skal være innsendt på det respektive nivå. Har man søkt en gang i fireårsperioden (valgperioden) regnes dette som søknad også for resten av perioden. Jeg tror det også kan finnes eksempler på kommuner som utbetaler automatisk uten søknad.

Støtte sentralt

Denne utdeles av Forbruker- og administrasjonsdepartementet. Det gis penger etter antall stemmer ved siste Stortingsvalg. Imidlertid er det for å få denne støtten opprettet en sperregrense på 2,5%. Partier som fikk færre stemmer enn 2,5% av det totale antall avgitte stemmer er ikke støtteberettiget.

Fylkesvis støtte

Her legges stemmetallet ved siste fylkestingsvalg til grunn. Ved denne utdelingen er det ingen sperregrense. Støtten går til fylkesorganisasjonene.

Satsene er (for tiden):

Støtte pr. stemme pr. år der det ikke foreligger søknad fra ungdomsorganisasjonene: kr 4,-. Foreligger det søknad også fra ungdomsorganisasjonene er støtten kr 5,50 pr. stemme. Forutsetningen er da at kr 1,50 pr. stemme går til ungdomsorganisasjonene.

Har man fått valgt inn en representant i fylkestinget, gir dette rett til ytterligere støtte. Det ytes et grunnbeløp til fylkestingsgruppene på kr 6.100,-. I tillegg gis det et representanttillegg på kr 1.230,- pr. representant. Satsene er pr. år. Med fylkestingsgruppe regnes enhver liste som har fått innvalgt minst en representant.

Kommunevis støtte

Her er det stemmetallet ved siste kommunevalg som legges til grunn. Det er således en forutsetning at det ble stilt liste ved siste kommunevalg for å få denne støtten. Heller ikke her er det noen sperregrense. Det forutsettes videre at denne støtten går til partienes kommuneorganisasjoner.

Satsene er (for tiden pr. år):

Støtte pr. stemme kr 3,50. Grunnbeløp til kommunestyregruppene kr 750,-. Representanttillegg til kommunestyregruppene kr 250,- pr. representant. En gruppe forstås her på samme måten som i forbindelse med fylkestingsgruppene.

STØTTE TIL NOMINASJONSMØTER

Denne støtten gis i forbindelse med nominasjonsmøter ved stortingsvalg og fylkestingsvalg. De nærmere reglene omkring dette finner vi i Lov om nominasjon ved stortingsvalg og fylkestingsvalg av 17.12.1920 nr. 2.

Hovedregelen finner vi i § 1 hvor det heter:

"Når et parti som ved anmeldelse overensstemmende med loven om stortingsvalg § 11 har ervervet enerett til partinavn, holder nominasjonsmøte til nominasjon av stortingskandidater overensstemmende med nærværende lov, har de valgte utsendingene som deltar i møtet krav på skyss- og kostgodtgjøring av statskassen etter regulativet for reiser innenlands for statens regning."

Det gis her således skyss- og kostgodtgjøring fra det offentlige. Loven har ingen regel om at tappt arbeidsfortjeneste dekkes. Dette er vel også noe av bakgrunnen for at nominasjonsmøter i hovedregelen legges til helger.

Loven stiller videre opp en del regler om hvordan utsendingene skal være valgt. Bl.a. er det et krav at de utsendingene som skal være tilstede må være valgt på et partimøte som er offentlig kunngjort minst 8 dager i forveien. Det kan imidlertid bestemmes at bare medlemmer har stemmerett. Loven setter dessuten i § 3 regler for hvor mange utsendinger det kan kreves dekket utgifter for. Er det flere utsendinger, må utgiftene for disses vedkommende dekkes på annen måte. Alle utgifter som kreves dekket, må legitimeres.

Antall utsendinger som utgiftene blir dekket for, beregnes slik:

Det tas utgangspunkt i det foregående stortingsvalg.

For 20-150 stemmer (i valgkretsen): 1 utsending.

For overskytende antall inntil 1900: 1 utsending ekstra for hvert påbegynt 250.

For ytterligere overskytende antall inntil 7900: 1 utsending for hvert påbegynt 400.

For ytterligere overskytende antall: 1 utsending for hvert påbegynte 700.

Selv om det ikke ble stilt liste ved foregående valg, gir lovens § 6 visse muligheter for likevel å få støtte:

"Hvis et parti, som ikke har oppstilt kandidater i distriktet ved det nærmest foregående valg, holder nominasjonsmøte i valgdistriktet, og dets utsendinger er valgt etter reglene i § 5, har de krav på sådan godtgjørelse av statskassen som i § 1 bestemt, hvis deres

antall ikke vesenlig overstiger det antall, som partiet skulle hatt etter § 3, når partiets stemmetall ved det valg, til hvilket nominasjonen skjer, legges til grunn for beregningen."

Reglene som her er behandlet, gjelder i utgangspunktet for stortingsvalg, men ved lovendring i 1974 ble de gjort gjeldende på tilsvarende måte for fylkestingsvalg.

STØTTE TIL DEN ENKELTE REPRESENTANT/UTVALGSMEDLEM

Her er utgangspunktet at det kommunale selvstyret fungerer fullt ut. Det er kommunestyrene som bestemmer i hvilken utstrekning de forskjellige tillitsvalgte såvel i kommunestyret som i utvalg skal ha møtegodtgjørelse mm. Dette følger av §§ 48 og 49 i kommuneloven slik den lyder etter lovendringene 18.4.1980.

Etter § 48 bestemmer kommunestyret hvor stor skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelsen skal være. Samtidig har imidlertid den enkelte en rett på slike ytelser, slik at det kan ikke bare fastsettes symbolske beløp.

Etter § 49 har ordfører, varaordfører og formannsskapsmedlemmer samt tillitsmenn i særlig byrdefulle formannsøverv rett til godtgjøring, men også her etter nærmere vedtak i kommunestyret. Hvorvidt det skal ytes (møte-)godtgjøring til andre medlemmer, er det opp til kommunestyret å avgjøre. Tidligere stod det i loven at kommunestyrerepresentantene ikke skulle ha møtegodtgjøring for selve møtene i kommunestyret, men denne regelen er nå fjernet slik at det også er adgang til å gi godtgjøring for disse møtene. Hvordan denne regelen praktiseres er det foreløpig for tidlig å si noe om, da den er så ny. Norske Kommuners Sentralforbund antyder imidlertid foreløpig veiledende satser på fra kr 110,- til kr 140,- pr. kommunestyremøte.

I tillegg til eventuell godtgjøring har man i § 49, 2. ledd krav på erstatning for "tap i ordinær inntekt som er en følge av vervet og for utgifter som utøvelsen av vervet nødvendiggjør". Er kravet om erstatning ikke legitimert, har Kommunal- og arbeidsdepartementet fastsatt en veiledende maksimumssats på kr 300,-. Kommunene kan fastsette lavere satser. Er kravet legitimert, er det ingen maksimumsgrense, men kommunestyrene kan selv vedta en slik grense.

I forhold til fylkestingsmøter mm gjelder i hovedsak de samme retningslinjer. De nærmere reglene her er fastsatt i lov om fylkeskommuner i §§ 45 og 46. Her er det da fylkestinget som fatter de nærmere vedtak og bestemmer eventuelle retningslinjer.

I forhold til en del utvalg finnes egne regler om godtgjørelse. Et eksempel på dette finner vi skattelovens § 97, hvor det bl.a. heter:

"Medlemmer av fylkesskattestyret har krav på vanlig reisegodtgjørelse. De valgte medlemmer har dessuten krav på arbeidsgodtgjørelse etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement."

Jeg velger å ikke gå nærmere inn på disse særreglene her. Også i forhold til andre spørsmål som er tatt opp, finnes det ytterligere detaljregler. Dersom det skulle være behov for nærmere redegjørelser, står jeg til tjeneste med det.

Med hilsen

Bjarne Berg
Bjarne Berg
adv. fullm.